

PROGRAMACIÓN DE PIANO

2025/2026

CEMU CENTRO DE MÚSICA MODERNA DE PONTEAREAS	CENTROS HOMOLOGADOS E AUTORIZADOS POLA:
CEDA CENTRO DE DANZA DE PONTEAREAS	 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, CIENCIA, UNIVERSIDADES E FORMACIÓN PROFESIONAL

· calle Gavián, 2 baixo · calle Redondela 13, baixo
PONTEAREAS - Telf: 618 186 137

cdm@cdmgalicia.com · www.cdmgalicia.com

CEMU Centro de Música Moderna de Ponteareas

XUNTA DE GALICIA

R/ C. Gavián, nº 2 – baixo
36860 Ponteareas (Pontevedra)
Tel.: 618 186 137
Email: cemu@cdmgalicia.com

Índice

1. Introducción	4
1.1 Marco Legal	
1.2 Características do centro	
1.3 Características do alumnado	
2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais.....	6
2.1 Grao profesional.....	
3. Obxectivos específicos das ensinanzas musicais	7
4. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de Piano.....	7
4.1 Grao profesional da materia de Piano	
4.1 Obxectivos do grao profesional	
4.2 Contidos do grao profesional	
4.3 Criterios de avaliación para o grao profesional	
5. Metodoloxía.....	8
5.1 Principios metodolóxicos	
5.2 Métodos didácticos	
6. Atención á diversidade.....	9
6.1 Alumnado extranxeiro	
6.2 Superdotación intelectual	
6.3 Alumnado con necesidades educativas especiais	
7. Temas transversais	10
7.1 Educación en valores	
7.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	
8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	11
8.1 Cursos e clases maxistrais	
8.2 Audicións	

9. Secuenciación por cursos	12
9.1 <u>Curso: 1º de grao profesional</u>	13
9.1.1 Obxectivos	
9.1.2 Contidos	
9.1.3 Avaliación	
9.1.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	
9.1.5 Medidas de recuperación	
9.1.6 Recursos didácticos	
9.2 <u>Curso: 2º de grao profesional</u>	18
9.2.1 Obxectivos	
9.2.2 Contidos	
9.2.3 Avaliación	
9.2.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	
9.2.5 Medidas de recuperación	
9.2.6 Recursos didácticos	
9.3 <u>Curso: 3º de grao profesional</u>	23
9.3.1 Obxectivos	
9.3.2 Contidos	
9.3.3 Avaliación	
9.3.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	
9.3.5 Medidas de recuperación	
9.3.6 Recursos didácticos	
9.4 <u>Curso: 4º de grao profesional</u>	28
9.4.1 Obxectivos	
9.4.2 Contidos	
9.4.3 Avaliación	
9.4.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	
9.4.5 Medidas de recuperación	

9.4.6 Recursos didácticos	
9.5 <u>Curso: 5º de grao profesional</u>	33
9.5.1 Obxectivos	
9.5.2 Contidos	
9.5.3 Avaliación	
9.5.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	
9.5.5 Medidas de recuperación	
9.5.6 Recursos didácticos	
9.6 <u>Curso: 6º de grao profesional</u>	38
9.6.1 Obxectivos	
9.6.2 Contidos	
9.6.3 Avaliación	
9.6.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	
9.6.5 Medidas de recuperación	
9.6.6 Recursos didácticos	
10. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica...	43
11. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	43
12. ANEXOS	44
12.1 Probas de acceso a 1º de grao profesional	
12.2 Probas de acceso a outros cursos	
12.3 Premios Fin de Grao	
12.3.1 Contidos da proba	
12.3.2 Criterios de avaliación	
12.3.3 Criterios de cualificación	
12.4 Folla de calibración para audicións e/ou probas instrumentais	
12.5 Faltas de asistencia	

1. Introducción

A presente Programación Didáctica de Piano está baseada na secuenciación dos obxectivos, contidos e criterios de avaliación ao longo dos seis cursos de que consta o grao profesional, e foi realizada polo profesor do departamento de piano de acordo co currículo oficial vixente para a materia e co proxecto educativo do centro, como así establecen os artigos 5o e 10o do capítulo II dos Decretos 198/2007 e 203/2007, do 27 de setembro, respectivamente.

Este documento inclúe, ademais dos obxectivos e contidos, a metodoloxía que se vai a seguir (indicando materiais e recursos didácticos que se empregarán), a avaliación e os seus tipos, procedementos e ferramentas (tanto da aprendizaxe coma da ensinanza e da propia programación), a atención á diversidade, e outras informacións que consideramos de interese e necesidade para levar a cabo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Entendemos esta programación didáctica como un instrumento flexible, que permite adaptarse ás circunstancias concretas do alumnado en cada momento do seu proceso de aprendizaxe, pero ao mesmo tempo, tamén como marco de referencia que lle dá forma á nosa ensinanza garantizando que aqueles alumnos e alumnas dun mesmo nivel, poidan acceder a unha ensinanza que favoreza a consecución dunhas competencias mínimas equiparables.

1.1 Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tiveronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

- ORDE do 29 de setembro de 2015 pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.
- DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- CIRCULAR 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- ORDE do 4 de agosto de 2011 pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.
- DECRETO 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.
- ORDE do 28 de xullo de 2008, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece

o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.

- CIRCULAR 21/2008 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se regula a avaliación e cualificación dos alumnos e das alumnas que cursan as ensinanzas elementais de música e danza dispostas nos decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente.
- ORDE do 8 de febreiro de 2008, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- DECRETO 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. DOG do 25 de outubro de 2007.
- DECRETO 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- CIRCULAR 9/2007 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

1.2 Características do centro

O Centro de Música Moderna C.D.M. crease no ano 1997, na rúa Redondela nº13 de Ponteareas (Pontevedra). Na actualidade está ubicado na rúa Gavilán nº2, cunhas instalacións que cumpren coa normativa requirida pola Xunta de Galicia para poder ser centro autorizado.

Ao longo destes anos, en C.D.M., moitos alumnos prepararon satisfactoriamente as probas de acceso, tanto en música como en danza, para acceder ao ámbito superior. A maiores o centro ten un amplo calendario de actuacións para complementar a formación do alumnado que se realizan tanto dentro das instalacións como en concertos e festivais ao aire libre.

O centro ten unha capacidade pra acoller uns 180 alumnos de música e 80 de danza.

1.3 Características do alumnado

Os alumnos de CEMU Centro de Música Moderna de Ponteareas proceden de toda Galicia, e as principais motivacións para estudar en CEMU. son:

- A calidade da ensinanza
- A preparación das probas de acceso ás ensinanzas superiores
- A ledicia de aprender a tocar un instrumento, gozando das distintas agrupacións que propón o propio centro.

As expectativas de futuro do alumnado varían segundo o nivel en que se atopan, moitos queren adicarse á interpretación e á docencia.

No estudo individual do alumnado destaca o esforzo, a análise do repertorio e a comprensión do mesmo. Como gran problema ás veces está a falta de tempo, especialmente nos últimos anos, debido á gran cantidade de horas que os alumnos pasan no seu centro de ensinanza obligatoria. É de resaltar que as preferencias do alumnado no seu tempo de lecer sigan relacionadas coa música, tanto na asistencia a concertos como a escoita da música na propia casa.

As principais motivacións para o estudo neste Centro son:

- A obtención dun título que lles abra saídas profesionais, e que posibilite a continuidade de estudos no grao superior de música.
- A calidade da ensinanza.
- A ubicación do Centro.

As expectativas de futuro do alumnado do grao profesional manifesta as súas preferencias por dedicarse á docencia e á práctica instrumental (orquestra, banda, coro, cámara, solista, etc.), e continuar os seus estudos nun cd,vatorio Superior de Música.

No estudo individual do alumnado resalta o esforzo, a análise do repertorio e a comprensión do mesmo. Como gran problema sobresa a falta de tempo, especialmente no grao profesional, debido á gran cantidade de horas que o alumnado pasa no seu centro de ensinanza obrigatoria. Outros problemas son a falta de organización, de constancia e concentración no estudo.

É de destacar que as preferencias do alumnado no seu tempo de lecer, sigan relacionadas coa música, debido á importancia que dan á asistencia a concertos ou á escoita da mesma na casa.

2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais do grao profesional

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, indica no artigo 2o que a súa finalidade é proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, ordenándose en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Esta finalidade acádase ao longo dos seis cursos dos que consta este grao coa consecución dos seguintes obxectivos que aparecen enumerados no artigo 3o do mesmo Decreto:

- a) Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.

Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

3. Obxectivos específicos das ensinanzas musicais

No Decreto 203/2007 de ordenación das ensinanzas profesionais recólle no artigo 6º os obxectivos específicos destas, que serán desenvolvidos de xeito máis concreto no currículo de cada materia e que citaremos nos seguintes apartados deste mesmo punto. Estes obxectivos específicos ou capacidades que deben ser adquiridos polo alumnado do grao profesional das ensinanzas de música son:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e os obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade elixida.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, as funcións e as transformacións nos contextos históricos.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.
- d) Formar unha imaxe axustada das posibilidades e das características musicais de cada un, tanto a nivel individual como en relación co grupo, coa disposición necesaria para saber integrarse como un membro máis del ou para actuar como responsable do conxunto.
- e) Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fóra dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música, a través do canto e da participación instrumental en grupo.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para acadar unha interpretación artística de calidade.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas exigencias das obras.
- i) Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.
- j) Desenrolar capacidades técnicas utilizando distintos recursos corporais.
- k) Interpretar individualmente ou dentro da agrupación correspondente obras escritas en todas as linguaxes musicais, afondando no coñecemento dos estilos e das épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un destes.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

4. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de Piano

En canto aos elementos curriculares do grao profesional da materia de Piano que serviron de base para a elaboración desta programación, no Anexo II do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, establécense os obxectivos, contidos e criterios de avaliación sobre os que se basa a presente programación.

5. Metodoloxía

Pola propia natureza da ensinanza do piano, ao ter unha maior carga de traballo individual, as técnicas de ensinanza serán individuais e activas, e o método a empregar será a autoaprendizaxe guiada, onde o profesor/a en cada clase orientará e motivará ao alumnado para a busca, procesamento e aplicación da información necesaria, así como a aprendizaxe por proxectos, xa que estes coñecementos que adquirirá poranse en práctica nas metas ou proxectos establecidos, desde a preparación de obras e estudos ata un programa de concerto. Para dar reposta a todo o anterior, e de xeito xeral, as estratexias metodolóxicas adaptaranse á madurez do alumnado e aos factores contextuais da clase, como son o tempo dispoñible e os espazos e recursos cos que se conte.

5.1 Principios metodolóxicos

Os principios que rixen a elaboración desta programación didáctica dotándoa de coherencia e sentido son:

- **Actividade:** O carácter instrumental da especialidade de tecla require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndoas vai implícito na nosa ensinanza.
- **Autonomía:** Cada alumno/a será orientado nas súas clases individuais e nos ensaios colectivos, ensinándolle a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo.
- **Creatividade:** Ao tratarse dunha ensinanza artística, toda actividade que realicemos tratará de estimular o pensamento e a imaxinación, buscando conseguir que o noso alumnado non repita soamente o que decimos e pedimos.
- **Individualización:** A nosa ensinanza da materia é individual a maior parte do tempo, algo que nos facilita que en cada clase se teña en conta a dimensión persoal e afectivo social de cada alumno ou alumna.
- **Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas:** Co fin de conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.
- **Convivencia:** Nos casos en que as actividades da nosa ensinanza requiran de traballo en equipo fomentárase en todo momento un clima de cordialidade e respecto entre o alumnado.
- **Significación:** Esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que será útil noutras situacións, que terá aplicación reais.
- **Interdisciplinaria:** Buscaremos relacionar os contidos da nosa materia cos das outras materias do currículo que cursa o noso alumnado para dotalos dunha maior significación.

5.2 Métodos didácticos

Á hora de decidir os métodos didácticos para esta programación didáctica tiveronse en conta os seguintes enfoques:

- **Modelo constructivista:** Tomando como idea principal que o coñecemento é unha construción persoal na que o/a alumno/a elabora significados propios a partir duns coñecementos previos, a través dunha actividade intelectual e práctica.
- **Aprendizaxe significativa:** Este modelo de aprendizaxe está moi relacionado co constructivista, xa que a adquisición de coñecemento polo alumnado realízase construíndo sobre os seus propios

esque- mas, sumando información sobre a que xa ten, que lle será útil para aplicar noutras situacións. Para que esto se produza, debemos ter en conta ao longo de toda actividade:

- a) Que o alumnado teña unha boa actitude, algo que se consegue facéndolle ver que o que están a facer ten sentido, é dicir ten unha razón, unha finalidade, así como fomentando o bo clima de clase, a autoconfianza, etc.
- b) Que o que se ensine presente unha estrutura lóxica dentro da materia, enfocando o traballo de forma globalizadora.
- c) Que as novas aprendizaxes se relacionen cos coñecementos previos, é dicir, os contidos deben ter significatividade psicolóxica.
- d) Que sexan conscientes da importancia do estudo individual, fomentando o interese e o respecto polo hábito de estudo e ensinándolles a maneira de que ese tempo sexa eficiente.

6. Atención á diversidade

Faise necesario considerar a atención ao ANEE (alumnado con necesidades educativas específicas), que inclúe extranxeiros, superdotados e os que posúen necesidades educativas especiais, sexa por sufrir unha discapacidade física ou psíquica (sobre todo nas ensinanzas de réxime xeral.

6.1 Alumnado extranxeiro

Os dous problemas mais destacados do tratamento do alumnado estranxeiro veñen dados pola comprensión do idioma e polas tradicións propias da súa cultura. En ocasións, o rexeitamentode este tipo de alumnado a certas actividades ven dado polas costumes da súa cultura (ou pola diferenza cos plans de estudo, nalgúñas zonas exclusivamente ligadas á práctica instrumental). O principio de integración pasa por coidar as actividades formuladas, intentando aproveitar os seus coñecementos sobre determinados aspectos do currículo (por exemplo os referidos a determinados elementos do ritmo, escalas ou sonoridades concretas, compositores do seu país..). No que se refire á comprensión do idioma, e dado o carácter procedimental deste tipo de ensinanzas, non supón un gran obstáculo. En todos os casos procurárase que o alumnado inmigrante participe cos seus compañeiros e compañeiras nas actividades propostas, de forma que a súa integración véxase favorecida.

6.2 Superdotación intelectual

Defínese ao individuo superdotado como aquel que posúe aptitudes excepcionais e polo tanto, capaz de obter un rendemento superior á media. O Real Decreto 943/2003, polo que se regulan as condicións para flexibilizar a duración dos diversos niveis e etapas do sistema educativo para os alumnos superdotados intelectualmente, trata no seu artigo 9 os criterios xerais para flexibilizar a duración dos diversos graos, ciclos e niveis para os alumnos superdotados intelectualmente, nas ensinanzas de réxime especial. Dita flexibilización consistirá na súa incorporación a un curso superior ao que lle corresponda pola súa idade, sempre que a redución destes períodos non supere a metade do tempo establecido con carácter xeral. Non obstante, e ante casos excepcionais, as Administracións educativas poderán adoptar medidas de flexibilización sen tal limitación; naturalmente, esta flexibilización incorporará medidas e programas de atención específica para dito alumno.

Hai que distinguir entre a superdotación intelectual e o talento. Un suxeito ten talento cando demostra aptitudes excepcionais para unha faceta artística ou cognoscitiva. Polo tanto, xunto ás necesidades educativas dos superdotados, debemos engadir as de aqueles individuos do grupo que

teñan talento musical, no sentido de aceleración descrito no R.D 943/2003, ou ben elaborando actividades de ampliación (é dicir, de maior dificultade que as previstas para o seu curso), de xeito que poda render segundo as súas propias capacidades.

6.3 Alumnado con necesidades educativas especiais

A atención á diversidade chega ao seu máximo exponente ao tratar ao alumnado con necesidades educativas especiais. Este tipo de discentes son persoas que presentan algún tipo de discapacidade, polo que poden precisar unha adaptación dos recursos materiais, ou unha adecuación dos elementos do currículo (reformulación dos obxectivos, coa conseguinte adaptación dos contidos e dos criterios de avaliación).

É evidente que a aptitude do individuo non está en relación coa discapacidade que sufra, xa que como facultade humana, a música provoca na persoa unha resposta gratificante, debida á sensibilidade. Pero ademais, no alumnado discapacitado, a música pode ter outros importantes significados, xa que pode paliar esa discapacidade, axudando no proceso de integración, comunicación, estimulación, ou sobre a maneira de asumir o seu problema.

Dadas as características de estas ensinanzas, non se considera na P.D. a existencia de alumnado con discapacidade intelectual, aínda que si con discapacidade física, pero si se dera ese caso tomaríanse as medidas oportunas para solventar ou adaptarse a ese problema, dependendo da discapacidade intelectual.

7. Temas transversais

A nosa materia tamén trata esta serie de elementos transversais que son abordados desde cada unha das diferentes asignaturas que comprenden o currículo das ensinanzas de réxime especial de música, e que nos dan a oportunidade de reflexionar sobre a dimensión máis persoal da educación.

7.1 Educación en valores

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes consignas:

- A educación ambiental tratarémola a través do coidado pola produción excesiva de sons por parte do alumnado, a concienciación sobre contaminación acústica, e a través da importancia que se lle debe de dar ao silencio como marco de calquera actividade musical.
- En canto á educación para a saúde, abordarémola a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de movemento, tendo en conta e incidindo sobre a educación postural e a adquisición dun correcto tono muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.
- No referente á educación para a igualdade de sexos, partiremos de que a música non está relacionada co sexo do alumnado, e de que toda actividade musical en grupo partirá do principio de integración, de colaboración e de respecto mutuo entre os integrantes da clase independentemente do sexo ao que pertencen.
- A educación para a paz e a tolerancia traballarase a partir de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- A educación para o lecer traballarase a partir do concepto productivo do ocio, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado en clase.

- En canto á educación do consumidor trataremos que o alumnado adquira unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música.
- Para rematar, a educación moral e cívica abordarémola ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia como poden ser á hora de tocar en grupo: a entrada simultánea, o mantemento do plano sonoro adecuado, a actitude de escoita e respecto aos demais. Todas estas normas estarían referidas aos compañeiros, ao material da aula, ao profesor, etc.

7.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

Hoxe en día é difícil pensar nun modelo pedagóxico que non se complementa cos recursos tecnolóxicos, permitindo unha formación máis completa e posibilitando unha renovación na pedagogía e na didáctica. A educación ten que avanzar ao paso da sociedade co fin de enriquecerse mutuamente. Desde a materia de Piano este uso das TIC's encamiñárase principalmente a dous aspectos, para o traballo das pezas e para o disfrute a través da música. Para o estudo persoal das diferentes pezas aconsellarase contar co apoio de diferentes recursos tecnolóxicos, dende diferentes aplicacións ou portais web para a busca de versións do que se está a estudar (YouTube, Spotify, Vimeo).

Do mesmo xeito fomentárase a procura e análise de diferentes versións das pezas traballadas, así como o interese polo coñecemento de novas pezas de diferentes estilos musicais, busca de información relacionada co que están a estudar e disfrute a través dunha escoita activa, tanto de forma online como presencial en concertos en directo. Fomentárase tamén o interese na procura de datos históricos non só das obras a traballar senón tamén acerca da evolución e uso dos diferentes instrumentos de tecla ao longo da historia e a lectura de artigos en páxinas web especializadas.

Por outra banda non debemos esquecer que é parte do noso traballo tamén o aconsellar aos pais e alumnado na compra de instrumentos, etc., algo para o que hoxe en día se fai imprescindible internet e a consulta en diferentes páxinas web de tendas especializadas que lles serán recomendadas desde o departamento de piano.

8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

O departamento de piano dentro da dispoñibilidade do centro, organizará diferentes actividades co fin de complementar a aprendizaxe da materia mediante a participación activa de todo o alumnado. Ditas actividades consistirán en recitais, concertos e diferentes actividades relacionadas coa música.

8.1 Cursos e clases maxistras

Os cursos e clases maxistras que se desexen organizar, unha vez aprobados no seo do departamento correspondente trasladaranse ao Consello Escolar onde se debaterán, e se son autorizados pasarán a ter a consideración de actividades extraescolares ou complementarias do centro.

8.2 Audicións

As audicións serán públicas e se organizarán dentro do departamento de piano intentando que participe o maior número de alumnos posíbeis.

9. Secuenciación por cursos

A tarefa dun futuro intérprete consiste primeiramente en aprender a ler correctamente a partitura para penetrar, a través da lectura, no sentido do escrito e poder apreciar o seu valor estético para que a execución posterior dese texto musical adquira a súa plena dimensión de mensaxe expresivamente significativa para poder transmitir de xeito convincente a emoción de orde estética que esperta no espírito do intérprete.

Para acadar estes obxectivos, o instrumentista debe chegar a desenvolver as capacidades específicas que lle permitan alcanzar o máximo dominio das posibilidades que lle brinda o instrumento. Ao desenvolvemento desa habilidade, á plena posesión desa destreza no manexo do instrumento é ao que chamamos técnica.

O pleno dominio dos problemas de execución que suscita o repertorio do instrumento é, desde logo, unha tarefa prioritaria para o intérprete, tarefa que, ademais, absorbe un tempo considerable dentro do total de horas dedicadas á súa formación musical global. De todas as maneiras, terase moi en conta que o traballo técnico, representado por esas horas dedicadas á práctica intensiva do instrumento, debe estar sempre unido na mente do intérprete á realidade musical á cal se trata de dar canle, para evitar dese xeito o perigo de que as interpretacións queden reducidas a unha mera exercitación ximnástica.

A formación e o desenvolvemento da sensibilidade musical constitúen un proceso continuo, alimentado basicamente polo coñecemento cada vez máis amplo e profundo da literatura musical en xeral e a do instrumento en particular. A ese desenvolvemento da sensibilidade contribúen tamén naturalmente os estudos doutras disciplinas teórico - prácticas, así como os coñecementos de orde histórica que lle permitirán ao instrumentista situarse na perspectiva adecuada para que as súas interpretacións sexan estilisticamente correctas e para unha comprensión plena da música como unha linguaxe, como medio de comunicación.

Todo iso lévanos a considerar a formación do instrumentista como unha fronte interdisciplinar de considerable amplitude que supón un longo proceso formativo no cal xogan un importantísimo papel, por unha banda, o cultivo temperán das facultades puramente físicas e psicomotrices e, por outra, a progresiva maduración persoal, emocional e cultural do futuro intérprete que vai a ter lugar ao longo deste grao profesional.

É por todo isto que a finalidade das ensinanzas profesionais de música consiste en proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, e consta de catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

A continuación desenvólvese a programación didáctica de Piano do grao profesional por cursos.

9.1 Curso: 1º de grao profesional

9.1.1 Obxectivos

Desenvolveranse no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Desenvolver a técnica de interpretación de diferentes planos sonoros ou entramado polifónico de dúas ou tres voces.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por sí mesmo os diversos problemas de execución que poidan presentarse relativos a dixitación, pedalización, fraseo, dinámica.
- Dominar progresivamente a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.
- Demostrar seguridade, comunicación e soltura na interpretación das obras do programa en público.

9.1.2 Contidos

- Estudo en profundidade da dixitación e a súa problemática.
- Desenvolvemento e perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque.
- A utilización progresivamente maior do peso do brazo como principal fonte de forza e de control da sonoridade.
- A dinámica, a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- A utilización dos pedais e a potenciación que experimentaron os seus recursos na evolución da escritura pianística.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos; ligado a iso, o desenvolvemento da cantabilidade no piano.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Análise das obras que se interpretan como base para unha memorización consciente e segura do texto, non meramente mecánica e intuitiva.

-Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas versións.

-Participación en audicións públicas interpretando obras de diferentes estilos.

9.1.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final. Serán realizados tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- Avaliación continua: A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o 65% da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- Avaliación puntual: Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o 35% da nota.

9.1.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución pianística. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución pianística e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquira o alumnado na lectura a

primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel, demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

9.1.3.2 Mínimos esixibles

O alumno/a deberá presentar, entre as diferentes audicións do curso, un programa mínimo de 3 obras de estilos diferentes e un estudo (aclaremos que se trata dun programa de mínimos, sendo conveniente que o alumno/a traballe en clase un repertorio maior). Como mínimo, unha das obras será interpretada de memoria. O alumnado deberá participar como mínimo nunha audición pública.

9.1.3.3 Procedimientos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

- Avaliación continua: O profesor/a valorará de forma constante o progreso do alumnado durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo devandita información no caderno de aula.
- Avaliación puntual: Organizaranse audicións trimestrais a nivel de departamento, concertos de alumnado e audicións de aula, onde o profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do alumnado nestes eventos. No caso de que o alumnado non participe nunha das audicións do trimestre organizadas polo departamento, deberá interpretar na aula co seu profesor/a o repertorio traballado durante o correspondente periodo lectivo.

9.1.3.4 Criterios de cualificación

Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:

- Amosar dominio técnico e interpretativo do repertorio: Valorarase a adecuación ao contido da partitura (lectura, dixitacións, articulacións, control do ritmo, timbre, pedalización se é o caso...), a interpretación reflexiva e capacidade comunicativa das obras atendendo aos diferentes estilos (creatividade, comprensión musical, memorización...). Este aspecto suporá un 40% da nota trimestral.

- Demostrar traballo diario e actitude positiva na clase: Valorarase a constancia e a calidade do estudo persoal na casa, o cumprimento dos obxectivos fixados semanalmente na aula, a audición e investigación das pezas ou compositores que se están a traballar, a actitude activa e receptiva na clase, etc. Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.
- Audicións: Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase e follas de rexistro.

INDICADORES	PORCENTAXE	NOTA
Actitude	20 %	
Calidade do son/ afinación	20 %	
Interpretación	30 %	
Hábito postural e control da respiración	15 %	
adequación partitura	15 %	

9.1.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxectivos específicos ou capacidades de tódalas materias do curso actual. O profesorado titor será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula solicitando unha reunión do profesorado de toda as materias do curso elevando a proposta o seu departamento.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso actual e ao que aspira a acceder. O profesorado das distintas materias acordarán, a través dun informe de ampliación de matrícula cunha cualificación numérica, as capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos dentro dos prazos marcados polo Centro para dito proceso.

Obter unha cualificación positiva de toda as materias do curso actual. O informe para ampliación de matrícula será presentado polo xefe de departamento a dirección do Centro previamente o consello escolar.

9.1.5 Medidas de recuperación

9.1.5.1 Procedimientos de recupereación ordinarios

Consistirá nunha proba onde o alumnado deberá presentar toda a materia estipulada no apartado de mínimos esixibles de cada curso sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

9.1.5.2 Probas extraordinarias

O alumnado que non supere a materia de piano terá dereito a unha proba extraordinaria. Será o seu profesor o que lle indique, no informe de materia non superada, o repertorio a presentar nesta proba, de acordo coa Programación do curso no que se atope o alumno.

9.1.6 Recursos didácticos

- Beringer, Oscar, Daily technical studies for piano, Bosworth.

- Smith, para piano, Real Musical, S.A.
- Rockschooll, Popular Piano and Keyboards, Rockschooll.
- Rockschooll, Band Based Keys, Rockschooll
- Rockschooll, for contemporary Piano; Rockschooll.
- Crook, Hal, How to improvise
- Lauren, Michael, Fundamentos Rítmicos, Why not Music Publishing
- Joplin, Scott, complete piano rags, David A. Jasen
- Harris, Paul, Improve your sight-reading!, Faber Music
- Elements of the jazz language for the developing improviser, Jerry Coker
- Ricker, Ramon, Pentatonic Scales for jazz Improvisator, Hal Leonard
- The Real Book of Blues, Omnibus Press
- The essence of Afro-Cuban percussion, Warner Bros
- Argudín Justiz “Peruchín”, Rodolfo, Del Son a la Timba, ICyArt, SC
- Russell, George, Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization, Concept Publishing Company
- Mantooth, Frank, Voicings for jazz keyboard, Hal Leonard
- Levine, Mark, The Jazz Theory Book, Sher Music Co.
- Levine, Mark, The Jazz piano Book, Sher Music Co.
- otros

9.2 Curso: 2º de grao profesional

9.2.1 Obxectivos

Desenvolveranse no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Desenvolver a técnica de interpretación de diferentes planos sonoros ou entramado polifónico de dúas ou tres voces.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por sí mesmo os diversos problemas de execución que poidan presentarse relativos a dixitación, pedalización, fraseo, dinámica.
- Dominar progresivamente a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.
- Demostrar seguridade, comunicación e soltura na interpretación das obras do programa en público.

9.2.2 Contidos

- Estudo en profundidade da dixitación e a súa problemática.
- Desenvolvemento e perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque.
- A utilización progresivamente maior do peso do brazo como principal fonte de forza e de control da sonoridade.
- A dinámica, a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- A utilización dos pedais e a potenciación que experimentaron os seus recursos na evolución da escritura pianística.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos; ligado a iso, o desenvolvemento da cantabilidade no piano.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Análise das obras que se interpretan como base para unha memorización consciente e segura do texto, non meramente mecánica e intuitiva.

-Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas versións.

-Participación en audicións públicas interpretando obras de diferentes estilos.

9.2.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final. Serán realizados tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- Avaliación continua: A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o 65% da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- Avaliación puntual: Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o 35% da nota.

9.2.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución pianística. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución pianística e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquira o alumnado na lectura a

primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel, demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

9.2.3.2 Mínimos esixibles

O alumno/a deberá presentar, entre as diferentes audicións do curso, un programa mínimo de 3 obras de estilos diferentes e un estudo (aclaremos que se trata dun programa de mínimos, sendo conveniente que o alumno/a traballe en clase un repertorio maior). Como mínimo, unha das obras será interpretada de memoria. O alumnado deberá participar como mínimo nunha audición pública.

9.2.3.3 Procedimientos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

- Avaliación continua: O profesor/a valorará de forma constante o progreso do alumnado durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo devandita información no caderno de aula.
- Avaliación puntual: Organizaranse audicións trimestrais a nivel de departamento, concertos de alumnado e audicións de aula, onde o profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do alumnado nestes eventos. No caso de que o alumnado non participe nunha das audicións do trimestre organizadas polo departamento, deberá interpretar na aula co seu profesor/a o repertorio traballado durante o correspondente periodo lectivo.

9.2.3.4 Criterios de cualificación

Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:

- Amosar dominio técnico e interpretativo do repertorio: Valorarase a adecuación ao contido da partitura (lectura, dixitacións, articulacións, control do ritmo, timbre, pedalización se é o caso...), a interpretación reflexiva e capacidade comunicativa das obras atendendo aos diferentes estilos (creatividade, comprensión musical, memorización...). Este aspecto suporá un 40% da nota trimestral.
- Demostrar traballo diario e actitude positiva na clase: Valorarase a constancia e a calidade do estudo persoal na casa, o cumprimento dos obxectivos fixados semanalmente na aula, a audición

e investigación das pezas ou compositores que se están a traballar, a actitude activa e receptiva na clase, etc. Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

- Audicións: Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase e follas de rexistro.

INDICADORES	PORCENTAXE	NOTA
Actitude	20 %	
Calidade do son/ afinación	20 %	
Interpretación	30 %	
Hábito postural e control da respiración	15 %	
adequación partitura	15 %	

9.2.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxectivos específicos ou capacidades de todas as materias do curso actual. O profesorado titor será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula solicitando unha reunión do profesorado de todas as materias do curso elevando a proposta o seu departamento.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso actual e ao que aspira a acceder. O profesorado das distintas materias acordarán, a través dun informe de ampliación de matrícula cunha cualificación numérica, as capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos dentro dos prazos marcados polo Centro para dito proceso.

Obter unha cualificación positiva de todas as materias do curso actual. O informe para ampliación de matrícula será presentado polo xefe de departamento a dirección do Centro previamente o consello escolar.

9.2.5 Medidas de recuperación

9.2.5.1 Procedimentos de recuperación ordinarios

Consistirá nunha proba onde o alumnado deberá presentar toda a materia estipulada no apartado de mínimos esixibles de cada curso sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

9.2.5.2 Probas extraordinarias

O alumnado que non supere a materia de piano terá dereito a unha proba extraordinaria. Será o seu profesor o que lle indique, no informe de materia non superada, o repertorio a presentar nesta proba, de acordo coa Programación do curso no que se atope o alumno.

9.2.6 Recursos didácticos

- Beringer, Oscar, Daily technical studies for piano, Bosworth.
- Smith, para piano, Real Musical, S.A.

- Rockschooll, Popular Piano and Keyboards, Rockschooll.
- Rockschooll, Band Based Keys, Rockschooll
- Rockschooll, for contemporary Piano; Rockschooll.
- Crook, Hal, How to improvise
- Lauren, Michael, Fundamentos Rítmicos, Why not Music Publishing
- Joplin, Scott, complete piano rags, David A. Jasen
- Harris, Paul, Improve your sight-reading!, Faber Music
- Elements of the jazz language for the develóoping improvisor, Jerry Coker
- Ricker, Ramon, Pentatonic Sécales for jazz Improvisator, Hal Leonard
- The Real Book of Blues, Omnibus Press
- The essence of Afro-Cuban percussion, Warner Bros
- Argudín Justiz “Peruchín”, Rodolfo, Del Son a la Timba, ICyArt, SC
- Russell, George, Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization, Concept Publishing Company
- Mantooth, frank, Voicings for jazz keyboard, Hal Leonard
- Levine, Mark, The Jazz Theory Book, Sher Music Co.
- Levine, Mark, Rhe Jazz piano Book, Sher Music Co.
- otros

9.3 Curso: 3º de grao profesional

9.3.1 Obxectivos

Desenvolveranse no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Desenvolver a técnica de interpretación de diferentes planos sonoros ou entramado polifónico de dúas ou tres voces.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por sí mesmo os diversos problemas de execución que poidan presentarse relativos a dixitación, pedalización, fraseo, dinámica.
- Dominar progresivamente a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.
- Demostrar seguridade, comunicación e soltura na interpretación das obras do programa en público.

9.3.2 Contidos

- Estudo en profundidade da dixitación e a súa problemática.
- Desenvolvemento e perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque.
- A utilización progresivamente maior do peso do brazo como principal fonte de forza e de control da sonoridade.
- A dinámica, a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- A utilización dos pedais e a potenciación que experimentaron os seus recursos na evolución da escritura pianística.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos; ligado a iso, o desenvolvemento da cantabilidade no piano.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Análise das obras que se interpretan como base para unha memorización consciente e segura do texto, non meramente mecánica e intuitiva.

-Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas versións.

-Participación en audicións públicas interpretando obras de diferentes estilos.

9.3.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final. Serán realizados tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- Avaliación continua: A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o 65% da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- Avaliación puntual: Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o 35% da nota.

9.3.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución pianística. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución pianística e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquira o alumnado na lectura a

primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel, demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

9.1.3.2 Mínimos esixibles

O alumno/a deberá presentar, entre as diferentes audicións do curso, un programa mínimo de 3 obras de estilos diferentes e un estudo (aclaremos que se trata dun programa de mínimos, sendo conveniente que o alumno/a traballe en clase un repertorio maior). Como mínimo, unha das obras será interpretada de memoria. O alumnado deberá participar como mínimo nunha audición pública.

9.3.3.3 Procedimientos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

- Avaliación continua: O profesor/a valorará de forma constante o progreso do alumnado durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo devandita información no caderno de aula.
- Avaliación puntual: Organizaranse audicións trimestrais a nivel de departamento, concertos de alumnado e audicións de aula, onde o profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do alumnado nestes eventos. No caso de que o alumnado non participe nunha das audicións do trimestre organizadas polo departamento, deberá interpretar na aula co seu profesor/a o repertorio traballado durante o correspondente periodo lectivo.

9.3.3.4 Criterios de cualificación

Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:

- Amosar dominio técnico e interpretativo do repertorio: Valorarase a adecuación ao contido da partitura (lectura, dixitacións, articulacións, control do ritmo, timbre, pedalización se é o caso...), a interpretación reflexiva e capacidade comunicativa das obras atendendo aos diferentes estilos (creatividade, comprensión musical, memorización...). Este aspecto suporá un 40% da nota trimestral.

- Demostrar traballo diario e actitude positiva na clase: Valorarase a constancia e a calidade do estudo persoal na casa, o cumprimento dos obxectivos fixados semanalmente na aula, a audición e investigación das pezas ou compositores que se están a traballar, a actitude activa e receptiva na clase, etc. Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.
- Audicións: Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase e follas de rexistro.

INDICADORES	PORCENTAXE	NOTA
Actitude	20 %	
Calidade do son/ afinación	20 %	
Interpretación	30 %	
Hábito postural e control da respiración	15 %	
adequación partitura	15 %	

9.3.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxectivos específicos ou capacidades de tódalas materias do curso actual. O profesorado titor será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula solicitando unha reunión do profesorado de toda as materias do curso elevando a proposta o seu departamento.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso actual e ao que aspira a acceder. O profesorado das distintas materias acordarán, a través dun informe de ampliación de matrícula cunha cualificación numérica, as capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos dentro dos prazos marcados polo Centro para dito proceso.

Obter unha cualificación positiva de toda as materias do curso actual. O informe para ampliación de matrícula será presentado polo xefe de departamento a dirección do Centro previamente o consello escolar.

9.3.5 Medidas de recuperación

9.3.5.1 Procedimientos de recupereación ordinarios

Consistirá nunha proba onde o alumnado deberá presentar toda a materia estipulada no apartado de mínimos esixibles de cada curso sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

9.3.5.2 Probas extraordinarias

O alumnado que non supere a materia de piano terá dereito a unha proba extraordinaria. Será o seu profesor o que lle indique, no informe de materia non superada, o repertorio a presentar nesta proba, de acordo coa Programación do curso no que se atope o alumno.

9.3.6 Recursos didácticos

- Beringer, Oscar, Daily technical studies for piano, Bosworth.

- Smith, para piano, Real Musical, S.A.
- Rockschooll, Popular Piano and Keyboards, Rockschooll.
- Rockschooll, Band Based Keys, Rockschooll
- Rockschooll, for contemporary Piano; Rochschooll.
- Crook, Hal, How to improvise
- Lauren, Michael, Fundamentos Rítmicos, Why not Music Publishing
- Joplin, Scott, complete piano rags, David A. Jasen
- Harris, Paul, Improve your sight-reading!, Faber Music
- Elements of the jazz language for the develóoping improvisor, Jerry Coker
- Ricker, Ramon, Pentatonic Sécales for jazz Improvisator, Hal Leonard
- The Real Book of Blues, Omnibus Press
- The essence of Afro-Cuban percussion, Warner Bros
- Argudín Justiz “Peruchín”, Rodolfo, Del Son a la Timba, ICyArt, SC
- Russell, George, Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization, Concept Publishing Company
- Mantooth, frank, Voicings for jazz keyboard, Hal Leonard
- Levine, Mark, The Jazz Theory Book, Sher Music Co.
- Levine, Mark, Rhe Jazz piano Book, Sher Music Co.
- otros

9.4 **Curso: 4º de grao profesional**

9.4.1 Obxectivos

Desenvolveranse no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Desenvolver a técnica de interpretación de diferentes planos sonoros ou entramado polifónico de dúas ou tres voces.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por sí mesmo os diversos problemas de execución que poidan presentarse relativos a dixitación, pedalización, fraseo, dinámica.
- Dominar progresivamente a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.
- Demostrar seguridade, comunicación e soltura na interpretación das obras do programa en público.

9.4.2 Contidos

- Estudo en profundidade da dixitación e a súa problemática.
- Desenvolvemento e perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque.
- A utilización progresivamente maior do peso do brazo como principal fonte de forza e de control da sonoridade.
- A dinámica, a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- A utilización dos pedais e a potenciación que experimentaron os seus recursos na evolución da escritura pianística.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos; ligado a iso, o desenvolvemento da cantabilidade no piano.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Análise das obras que se interpretan como base para unha memorización consciente e segura do texto, non meramente mecánica e intuitiva.

-Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas versións.

-Participación en audicións públicas interpretando obras de diferentes estilos.

9.4.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final. Serán realizados tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- Avaliación continua: A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o 65% da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- Avaliación puntual: Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o 35% da nota.

9.4.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución pianística. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución pianística e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquira o alumnado na lectura a

primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel, demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

9.1.3.2 Mínimos esixibles

O alumno/a deberá presentar, entre as diferentes audicións do curso, un programa mínimo de 3 obras de estilos diferentes e un estudo (aclaremos que se trata dun programa de mínimos, sendo conveniente que o alumno/a traballe en clase un repertorio maior). Como mínimo, unha das obras será interpretada de memoria. O alumnado deberá participar como mínimo nunha audición pública.

9.4.3.3 Procedimientos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

- Avaliación continua: O profesor/a valorará de forma constante o progreso do alumnado durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo devandita información no caderno de aula.
- Avaliación puntual: Organizaranse audicións trimestrais a nivel de departamento, concertos de alumnado e audicións de aula, onde o profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do alumnado nestes eventos. No caso de que o alumnado non participe nunha das audicións do trimestre organizadas polo departamento, deberá interpretar na aula co seu profesor/a o repertorio traballado durante o correspondente periodo lectivo.

9.4.3.4 Criterios de cualificación

Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:

- Amosar dominio técnico e interpretativo do repertorio: Valorarase a adecuación ao contido da partitura (lectura, dicitacións, articulacións, control do ritmo, timbre, pedalización se é o caso...), a interpretación reflexiva e capacidade comunicativa das obras atendendo aos diferentes estilos (creatividade, comprensión musical, memorización...). Este aspecto suporá un 40% da nota trimestral.

- Demostrar traballo diario e actitude positiva na clase: Valorarase a constancia e a calidade do estudo persoal na casa, o cumprimento dos obxectivos fixados semanalmente na aula, a audición e investigación das pezas ou compositores que se están a traballar, a actitude activa e receptiva na clase, etc. Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.
- Audicións: Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase e follas de rexistro.

INDICADORES	PORCENTAXE	NOTA
Actitude	20 %	
Calidade do son/ afinación	20 %	
Interpretación	30 %	
Hábito postural e control da respiración	15 %	
adequación partitura	15 %	

9.4.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxectivos específicos ou capacidades de tódalas materias do curso actual. O profesorado titor será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula solicitando unha reunión do profesorado de toda as materias do curso elevando a proposta o seu departamento.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso actual e ao que aspira a acceder. O profesorado das distintas materias acordarán, a través dun informe de ampliación de matrícula cunha cualificación numérica, as capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos dentro dos prazos marcados polo Centro para dito proceso.

Obter unha cualificación positiva de toda as materias do curso actual. O informe para ampliación de matrícula será presentado polo xefe de departamento a dirección do Centro previamente o consello escolar.

9.4.5 Medidas de recuperación

9.4.5.1 Procedimientos de recuperación ordinarios

Consistirá nunha proba onde o alumnado deberá presentar toda a materia estipulada no apartado de mínimos esixibles de cada curso sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

9.4.5.2 Probas extraordinarias

O alumnado que non supere a materia de piano terá dereito a unha proba extraordinaria. Será o seu profesor o que lle indique, no informe de materia non superada, o repertorio a presentar nesta proba, de acordo coa Programación do curso no que se atope o alumno.

9.4.6 Recursos didácticos

- Beringer, Oscar, Daily technical studies for piano, Bosworth.
- Smith, para piano, Real Musical, S.A.
- Rockschoool, Popular Piano and Keyboards, Rockschoool.
- Rockschoool, Band Based Keys, Rockschoool
- Rockschoool, for contemporary Piano; Rochschoool.
- Crook, Hal, How to improvise
- Lauren, Michael, Fundamentos Rítmicos, Why not Music Publishing
- Joplin, Scott, complete piano rags, David A. Jasen
- Harris, Paul, Improve your sight-reading!, Faber Music
- Elements of the jazz language for the develóoping improvisator, Jerry Coker
- Ricker, Ramon, Pentatonic Sécales for jazz Improvisator, Hal Leonard
- The Real Book of Blues, Omnibus Press
- The essence of Afro-Cuban percussion, Warner Bros
- Argudín Justiz “Peruchín”, Rodolfo, Del Son a la Timba, ICyArt, SC
- Russell, George, Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization, Concept Publishing Company
- Mantooth, frank, Voicings for jazz keyboard, Hal Leonard
- Levine, Mark, The Jazz Theory Book, Sher Music Co.
- Levine, Mark, Rhe Jazz piano Book, Sher Music Co.
- otros

9.5 Curso: 5º de grao profesional

9.5.1 Obxectivos

Desenvolveranse no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Desenvolver a técnica de interpretación de diferentes planos sonoros ou entramado polifónico de dúas ou tres voces.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por sí mesmo os diversos problemas de execución que poidan presentarse relativos a dixitación, pedalización, fraseo, dinámica.
- Dominar progresivamente a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.
- Demostrar seguridade, comunicación e soltura na interpretación das obras do programa en público.

9.5.2 Contidos

- Estudo en profundidade da dixitación e a súa problemática.
- Desenvolvemento e perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque.
- A utilización progresivamente maior do peso do brazo como principal fonte de forza e de control da sonoridade.
- A dinámica, a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- A utilización dos pedais e a potenciación que experimentaron os seus recursos na evolución da escritura pianística.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos; ligado a iso, o desenvolvemento da cantabilidade no piano.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Análise das obras que se interpretan como base para unha memorización consciente e segura do texto, non meramente mecánica e intuitiva.

-Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas versións.

-Participación en audicións públicas interpretando obras de diferentes estilos.

9.5.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final. Serán realizados tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- Avaliación continua: A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o 65% da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- Avaliación puntual: Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o 35% da nota.

9.5.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución pianística. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución pianística e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquira o alumnado na lectura a

primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel, demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

9.1.3.2 Mínimos esixibles

O alumno/a deberá presentar, entre as diferentes audicións do curso, un programa mínimo de 3 obras de estilos diferentes e un estudo (aclaremos que se trata dun programa de mínimos, sendo conveniente que o alumno/a traballe en clase un repertorio maior). Como mínimo, unha das obras será interpretada de memoria. O alumnado deberá participar como mínimo nunha audición pública.

9.5.3.3 Procedimientos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

- Avaliación continua: O profesor/a valorará de forma constante o progreso do alumnado durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo devandita información no caderno de aula.
- Avaliación puntual: Organizaranse audicións trimestrais a nivel de departamento, concertos de alumnado e audicións de aula, onde o profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do alumnado nestes eventos. No caso de que o alumnado non participe nunha das audicións do trimestre organizadas polo departamento, deberá interpretar na aula co seu profesor/a o repertorio traballado durante o correspondente periodo lectivo.

9.5.3.4 Criterios de cualificación

Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:

- Amosar dominio técnico e interpretativo do repertorio: Valorarase a adecuación ao contido da partitura (lectura, dicitacións, articulacións, control do ritmo, timbre, pedalización se é o caso...), a interpretación reflexiva e capacidade comunicativa das obras atendendo aos diferentes estilos (creatividade, comprensión musical, memorización...). Este aspecto suporá un 40% da nota trimestral.
- Demostrar traballo diario e actitude positiva na clase: Valorarase a constancia e a calidade do estudo persoal na casa, o cumprimento dos obxectivos fixados semanalmente na aula, a audición

e investigación das pezas ou compositores que se están a traballar, a actitude activa e receptiva na clase, etc. Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

- Audicións: Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase e follas de rexistro.

INDICADORES	PORCENTAXE	NOTA
Actitude	20 %	
Calidade do son/ afinación	20 %	
Interpretación	30 %	
Hábito postural e control da respiración	15 %	
adequación partitura	15 %	

9.5.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxectivos específicos ou capacidades de tódalas materias do curso actual. O profesorado titor será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula solicitando unha reunión do profesorado de toda as materias do curso elevando a proposta o seu departamento.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso actual e ao que aspira a acceder. O profesorado das distintas materias acordarán, a través dun informe de ampliación de matrícula cunha cualificación numérica, as capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos dentro dos prazos marcados polo Centro para dito proceso.

Obter unha cualificación positiva de toda as materias do curso actual. O informe para ampliación de matrícula será presentado polo xefe de departamento a dirección do Centro previamente o consello escolar.

9.5.5 Medidas de recuperación

9.5.5.1 Procedimientos de recupereación ordinarios

Consistirá nunha proba onde o alumnado deberá presentar toda a materia estipulada no apartado de mínimos esixibles de cada curso sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

9.5.5.2 Probas extraordinarias

O alumnado que non supere a materia de piano terá dereito a unha proba extraordinaria. Será o seu profesor o que lle indique, no informe de materia non superada, o repertorio a presentar nesta proba, de acordo coa Programación do curso no que se atope o alumno.

9.5.6 Recursos didácticos

- Beringer, Oscar, Daily technical studies for piano, Bosworth.
- Smith, para piano, Real Musical, S.A.

- Rockschooll, Popular Piano and Keyboards, Rockschooll.
- Rockschooll, Band Based Keys, Rockschooll
- Rockschooll, for contemporary Piano; Rockschooll.
- Crook, Hal, How to improvise
- Lauren, Michael, Fundamentos Rítmicos, Why not Music Publishing
- Joplin, Scott, complete piano rags, David A. Jasen
- Harris, Paul, Improve your sight-reading!, Faber Music
- Elements of the jazz language for the develóoping improvisor, Jerry Coker
- Ricker, Ramon, Pentatonic Sécales for jazz Improvisator, Hal Leonard
- The Real Book of Blues, Omnibus Press
- The essence of Afro-Cuban percussion, Warner Bros
- Argudín Justiz “Peruchín”, Rodolfo, Del Son a la Timba, ICyArt, SC
- Russell, George, Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization, Concept Publishing Company
- Mantooth, frank, Voicings for jazz keyboard, Hal Leonard
- Levine, Mark, The Jazz Theory Book, Sher Music Co.
- Levine, Mark, Rhe Jazz piano Book, Sher Music Co.
- otros

9.6 Curso: 6º de grao profesional

9.6.1 Obxectivos

Desenvolveranse no alumnado as seguintes capacidades:

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Desenvolver a técnica de interpretación de diferentes planos sonoros ou entramado polifónico de dúas ou tres voces.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar por sí mesmo os diversos problemas de execución que poidan presentarse relativos a dixitación, pedalización, fraseo, dinámica.
- Dominar progresivamente a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.
- Demostrar seguridade, comunicación e soltura na interpretación das obras do programa en público.

9.6.2 Contidos

- Estudo en profundidade da dixitación e a súa problemática.
- Revisión global e totalizadora de todos os contidos de cursos anteriores.
- Desenvolvemento e perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque.
- A utilización progresivamente maior do peso do brazo como principal fonte de forza e de control da sonoridade.
- A dinámica, a precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- A utilización dos pedais e a potenciación que experimentaron os seus recursos na evolución da escritura pianística.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos; ligado a iso, o desenvolvemento da cantabilidade no piano.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Análise das obras que se interpretan como base para unha memorización consciente e segura do texto, non meramente mecánica e intuitiva.

-Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas versións.

-Participación en audicións públicas interpretando obras de diferentes estilos.

9.6.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse únicamente á calificación trimestral ou final. Serán realizados tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: Desta avaliación parte o noso proceso de ensinanza – aprendizaxe. Servirá para detectar as necesidades e capacidades do alumnado do grupo e así poder planificar o noso traballo de intervención educativa.
- Avaliación continua: A través dela o profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia e suporá o 65% da nota. En caso de superar o número de faltas de asistencia permitidas o/a alumno/a perderá o dereito a esta avaliación.
- Avaliación puntual: Levarase a cabo nas audicións e concertos do alumnado onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado así como a actitude e comportamento nestes eventos tanto como intérprete como coma ouvinte. Suporá o 35% da nota.

9.6.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución pianística. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución pianística e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquira o alumnado na lectura a

primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel, demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

9.1.3.2 Mínimos esixibles

O alumno/a deberá presentar, entre as diferentes audicións do curso, un programa mínimo de 3 obras de estilos diferentes e un estudo (aclaremos que se trata dun programa de mínimos, sendo conveniente que o alumno/a traballe en clase un repertorio maior). Como mínimo, unha das obras será interpretada de memoria. O alumnado deberá participar como mínimo nunha audición pública.

9.6.3.3 Procedimientos e ferramentas de avaliación

A avaliación ten dúas vertentes:

- Avaliación continua: O profesor/a valorará de forma constante o progreso do alumnado durante o curso, así como a súa actitude e asistencia, recollendo devandita información no caderno de aula.
- Avaliación puntual: Organizaranse audicións trimestrais a nivel de departamento, concertos de alumnado e audicións de aula, onde o profesor/a valorará a cantidade do traballo presentado e o comportamento do alumnado nestes eventos. No caso de que o alumnado non participe nunha das audicións do trimestre organizadas polo departamento, deberá interpretar na aula co seu profesor/a o repertorio traballado durante o correspondente periodo lectivo.

9.6.3.4 Criterios de cualificación

Á hora de avaliar ao alumnado teranse en conta os seguintes aspectos:

- Amosar dominio técnico e interpretativo do repertorio: Valorarase a adecuación ao contido da partitura (lectura, dicitacións, articulacións, control do ritmo, timbre, pedalización se é o caso...), a interpretación reflexiva e capacidade comunicativa das obras atendendo aos diferentes estilos (creatividade, comprensión musical, memorización...). Este aspecto suporá un 40% da nota trimestral.

- Demostrar traballo diario e actitude positiva na clase: Valorarase a constancia e a calidade do estudo persoal na casa, o cumprimento dos obxectivos fixados semanalmente na aula, a audición e investigación das pezas ou compositores que se están a traballar, a actitude activa e receptiva na clase, etc. Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.
- Audicións: Este aspecto suporá o 30% da nota trimestral.

En canto ás ferramentas para recollida de datos durante o seguimento ao alumnado empregaranse o diario de clase e follas de rexistro.

INDICADORES	PORCENTAXE	NOTA
Actitude	20 %	
Calidade do son/ afinación	20 %	
Interpretación	30 %	
Hábito postural e control da respiración	15 %	
adequación partitura	15 %	

9.6.4 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Demostrar que ten adquiridos os obxectivos específicos ou capacidades de tódalas materias do curso actual. O profesorado titor será o encargado de propoñer a ampliación de matrícula solicitando unha reunión do profesorado de toda as materias do curso elevando a proposta o seu departamento.

Amosar as adecuadas capacidades de aprendizaxe para superar o curso actual e ao que aspira a acceder. O profesorado das distintas materias acordarán, a través dun informe de ampliación de matrícula cunha cualificación numérica, as capacidades de aprendizaxe e a adquisición dos obxectivos específicos dentro dos prazos marcados polo Centro para dito proceso.

Obter unha cualificación positiva de toda as materias do curso actual. O informe para ampliación de matrícula será presentado polo xefe de departamento a dirección do Centro previamente o consello escolar.

9.6.5 Medidas de recuperación

9.6.5.1 Procedimientos de recupereación ordinarios

Consistirá nunha proba onde o alumnado deberá presentar toda a materia estipulada no apartado de mínimos esixibles de cada curso sendo o profesorado o encargado de designar os contidos e as pezas a interpretar na proba.

9.6.5.2 Probas extraordinarias

O alumnado que non supere a materia de piano terá dereito a unha proba extraordinaria. Será o seu profesor o que lle indique, no informe de materia non superada, o repertorio a presentar nesta proba, de acordo coa Programación do curso no que se atope o alumno.

9.6.6 Recursos didácticos

- Beringer, Oscar, Daily technical studies for piano, Bosworth.

- Smith, para piano, Real Musical, S.A.
- Rockschooll, Popular Piano and Keyboards, Rockschooll.
- Rockschooll, Band Based Keys, Rockschooll
- Rockschooll, for contemporary Piano; Rochschooll.
- Crook, Hal, How to improvise
- Lauren, Michael, Fundamentos Rítmicos, Why not Music Publishing
- Joplin, Scott, complete piano rags, David A. Jasen
- Harris, Paul, Improve your sight-reading!, Faber Music
- Elements of the jazz language for the develóoping improvisor, Jerry Coker
- Ricker, Ramon, Pentatonic Sécales for jazz Improvisator, Hal Leonard
- The Real Book of Blues, Omnibus Press
- The essence of Afro-Cuban percussion, Warner Bros
- Argudín Justiz “Peruchín”, Rodolfo, Del Son a la Timba, ICyArt, SC
- Russell, George, Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization, Concept Publishing Company
- Mantooth, frank, Voicings for jazz keyboard, Hal Leonard
- Levine, Mark, The Jazz Theory Book, Sher Music Co.
- Levine, Mark, Rhe Jazz piano Book, Sher Music Co.
- otros

10. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Seguindo as instrucións que se recollen no artigo 2o da orde do 8 de Febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música na Comunidade Autónoma de Galicia, e que indican que “[...]a avaliación terá un carácter formativo e orientador do proceso educativo e proporcionará unha información constante que permita mellorar tanto os procesos coma os resultados da intervención educativa[...]”, este departamento leva a cabo unha tripla avaliación: do proceso de aprendizaxe (que se desenvolveu no apartado correspondente de cada curso), da programación didáctica e da nosa labor docente.

O seguimento e avaliación das programacións será rexistrado por cada docente e tratado nas reunións periódicas do departamento, quedando constancia na acta da que das desviacións e modificacións acordadas. Estas ideas e propostas de mellora serán incluídas na memoria final do departamento, xa que servirán de base para a elaboración ou actualización da programación didáctica do vindeiro curso.

Por outra banda, a misión da Comisión de Coordinación Pedagóxica será a de garantir que as programacións didácticas dos distintos departamentos presenten coherencia secuencial entre todas elas, e indicar, se é o caso, as modificacións pertinentes que deberán ser realizadas polos departamentos.

Dende o Departamento de Piano para avaliar a nosa programación didáctica teremos en conta os seguintes aspectos:

- Obxectivos: Adecuación ás necesidades específicas do alumnado e do Proxecto Educativo do Centro.
- Contidos: Validez na súa elección con respecto aos obxectivos plantexados e adecuación ao nivel do alumnado.
- Actividades: Atención á diversidade das capacidades e adecuación aos intereses do alumnado e aos seus ritmos de aprendizaxe.
- Criterios metodolóxicos: A adecuación e coherencia dos mesmos.
- Os medios e recursos: Avaliación dos criterios para a elección dos medios e recursos didácticos e a súa adecuación aos obxectivos propostos.
- A avaliación: Comprobarase a idoneidade e a adecuación entre criterios de avaliación, procedementos, así como entre os criterios de avaliación, contidos e obxectivos.
- Alumnado: A relación co alumnado, ademais do clima de convivencia e traballo.

11. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Do mesmo xeito que se indica no punto anterior, a avaliación do labor docente supón un dos tres elementos a avaliar dentro do noso sistema educativo xunto co proceso de aprendizaxe e a programación didáctica.

Será misión do profesorado realizar a análise dos datos que obteña trala avaliación do alumnado e da programación didáctica para realizar as diferentes adaptacións ou adecuacións das estratexias metodolóxicas co fin de mellorar os resultados acadados. Para levar a cabo este proceso contarase

tamén coa análise das enquisas de satisfacción do alumnado como vía alternativa ás clases para obter datos directos relativos á súa función.

Nas reunións do departamento trátanse todos estes puntos ademais dos que o profesor considere relevantes, sen descoidar aspectos como os recursos materiais e persoais dos que dispón o propio departamento para ofrecer unha ensinanza de calidade, trasladando á Comisión de Coordinación Pedagóxica todo aquilo que se estime oportuno.

12. ANEXOS

12.1 Probas de acceso a 1º de grao profesional

Na páxina web do centro e no taboeiro de anuncios pódese encontrar toda a información referente a este punto.

Documento de información sobre as probas de acceso.

12.2 Probas de acceso a outros cursos

Do mesmo xeito que no punto anterior, toda a información relativa ás probas de acceso a outros cursos atópase na páxina web e no taboeiro de anuncios do centro.

Información sobre as probas de acceso a outros cursos.

12.3 Premios Fin de Grao

Segundo consta na lexislación vixente, os departamentos didácticos establecerán os criterios valorativos para a obtención do premio de fin de grao profesional.

12.3.1 Contidos da proba

- Presentación por parte dos aspirantes dun programa cunha duración comprendida entre os 20 e os 40 minutos, sendo 20 minutos a duración mínima para a proba.
- Inclusión dunha serie de obras que representen, cando menos, tres estilos diferentes, quedando excluídos desta particularidade os instrumentos nos que non sexa posible.
- Interpretación de memoria dunha das obras presentadas.
- Elaboración, por parte do aspirante, e posterior entrega na secretaría do Centro (con rexistro de entrada e mediante soporte informático) das notas ao programa elaboradas por el/a mesmo/a, cando menos con tres días de antelación á celebración da proba, non recolléndose ningunha fóra de prazo sen a debida xustificación, que será atendida a criterio da Dirección do Centro.
- Estas notas ao programa seguirán Máximo dun folio con 3.750 caracteres en formato “DIN A4”.

12.3.2 Criterios de avaliación

- Realizar unha interpretación musical de calidade acorde ás esixencias da proba.
- Presentar un programa coherente en relación aos contidos expostos.
- Interpretar un programa que presente obras de diferentes épocas e/ou estilos cunha dificultade acorde ao nivel.

12.3.3 Criterios de cualificación

Ver anexo 12.4

12.4 Folla de calibración para audicións e/ou probas instrumentais

INDICADORES	PORCENTAXE	NOTA
Actitude	20 %	
Calidade do son/ afinación	20 %	
Interpretación	30 %	
Hábito postural e control da respiración	15 %	
adecuación partitura	15 %	

12.5 Faltas de asistencia

Establécense dous tipos de faltas, xustificadas e sen xustificar. O alumnado perderá o dereito á avaliación continua se, por calquera circunstancia, falta ao 30% ou máis das clases ao longo do curso. Isto supón na nosa materia de Percusión que non se poden ter máis de 6 faltas sen xustificar ou 9 xustificadas, pero nunca máis de 9 en total, sexan xustificadas ou non.

Para a xustificación das faltas haberá dispoñible na conserxería e na páxina web do Centro un formulario a tal efecto que debe de ser cuberto e entregado ao profesor titor de Percusión, que en todo caso será a persoa que acepte ou non tal falta como xustificada.